

# Årets gang på Heltborg Museum

Af Jytte Nielsen, Heltborg Museum

Det er høstens tid. På museumsmarken står havren med sine bjælder og venter på selvbinderens skarpe knive. Det er andet år, at vi har haft "landbrug" på museet, og dette år tyder på et bedre udbytte end sidste år. I oktober afholdes der tærskedag, ligesom sidste år. På museets 14 tommer Dronningborg tærskeværk tærskes kornet. Sidste år kunne man også forsøge at tærske med plejl, samt se en udstilling af gamle motorer.

I november måned 1992 afholdtes to foredrag på museet om landbrug i gamle dage. Museumsinspektør Svend Nielsen, Gl. Estrup holdt et interessant foredrag om landbrugsmaskinernes udvikling fra år 1800 til 1950, og museumsinspektør Esben Graugård, Holstebro, berettede levende om studehandelen i Nordvestjylland fra 1788 og fremefter.

I samarbejde med Egnshistorisk Forening, Egnshistorisk Arkiv og Projekt gamle film på Videoskolen i Viborg, er der blevet sammenklippet en film om livet på landet i 1960'erne.

Filmen tager udgangspunkt i det at være barn på landet og i de mange arbejdsopgaver der var at hjælpe til med.

1992 sluttede med afholdelse af et julemarked, hvor man kunne støbe lys, lave æsker, købe nisser, se bageren lave julekonfekt, filte en mus samt spise æbleskiver. Om søndagen blev advent sunget ind og kulturudvalgsformand Ingrid Vang tændte adventskransen. Over 500 mennesker besøgte museet den week-end.

## Billedskolen

Godt ovre årsskiftet 1992-1993, fik museet en opfordring til sammen med en gruppe interesserede, at lave en billedskole for børn på museet. Som sagt så gjort. Den 23. februar kunne billedskolen så begynde med 19 elever og lærer Anette Ingeborg, Boddum. For museet har det været et positivt initiativ at blive involveret i, og det er vort håb, at billedskolen kan fortsætte mange år. Det er vigtigt også at give børn et tilbud om at udtrykke sig i former og farver.

I påskeferien holdt kredsen bag billedskolen en åben hus dag på Billedskolen. Det blev en



*Kameline Kramer støber lys på julemarkedet 1992*

stor succes og hele dagen genlød museets gange af ivrige barnestemmer, der berettede om alt det spændende man kunne lave.

I forbindelse med billedskolen holdt Bodil Havskov Jensen fra Fjaltring et foredrag om børns billeder. Det var i februar måned, og måneden før havde Lotte La Cour og Gunner Bjerre fra Bovbjerg også holdt et kunstforedrag, men det var om maleren Jens Søndergaard og hans forhold til Bovbjerg. Gunner Bjerre kendte Søndergaard og kunne fortælle morsomme anekdoter om hans liv på Bovbjerg.

## Foråret 1993

Foråret stod i kunstens tegn på museet. Sydthy Kunstforenings påskeudstilling var med maleren Hans Morten fra Hygum. Mange mennesker besøgte udstillingen med de farveglade malerier med motiver fra cirkus, fiskerihavnen, landskabet og dyrene, familien og mennesker omkring Hans Morten.

I april måned kunne museet indvi et permanent udstillingslokale med tegninger af Ellen Raadal. I vinterens løb havde museet købt



*Tærskedag 1992 på Heltborg Museum*

tegninger af Ellen Raadal, og Lars Raadal havde skænket et tilsvarende antal af sin mors tegninger. I foråret kunne Sydthy Kunstforening så meddele, at der var indsamlet et større beløb til køb af yderligere tegninger af Ellen Raadals hånd. Pengene var skænket af lokale erhvervsdrivende, pengeinstitutter og fonde. Det var derfor en stor glæde, da museet kunne vise de besøgende en fast samling af Ellen Raadal tegninger. Så nu er de tre kunstnere som gennem dette århundrede har arbejdet med motiver fra Thy, præsenteret i museets faste samling.

Som noget nyt blev der afholdt to koncerter på museet i forårets løb. Den første var med Kubin-kvartetten fra Tjekket, og den anden var med Sydthy Musikskoles voksenkor, udvidet med Erik Topeters spillemandstrio.

### **Sommeren 1993**

I 1984 døde Anelise Søndergaard, datter af Jens Søndergaard. To veninder, Inge Ingetoft og Lis Stoltenberg arvede hende, og dermed også mange malerier, litografier og akvareller, som hun havde lavet. Disse værker har været opbevaret samlet siden 1984, og det har længe været museets ønske at kunne udstille dem her i Sydthy. Anelise Søndergaard opholdt sig i mange ferier i huset i Stenbjerg og hentede som sin far inspiration til sine arbejder der. Den 20. maj åbnede så en retrospektiv udstilling med hendes værker - godt 70 i alt, spændende fra

malerier med hestemotiv, til akvareller af Vestervig kirke og Vorupør Landingsplads, samt litografier med motiver fra Stenbjerg. Mange gæster har udtrykt stor glæde og overraskelse over Anelise Søndergaards produktion, som må siges at være rodfæstet i Thy.

De to andre udstillinger, som åbnede i den tidlige sommer, var om biavl og teglværker. Biavlsudstillingen og den i haven etablerede historiske bigård, blev lavet i samarbejde med Sydthy og Thyholm Biavlerforening, og mange gæster fik i sommerens løb mulighed for at besøge bigården under kyndig vejledning af biavler Herman Kristensen, Heltborg.

Teglværksudstillingen omhandlede dels de nuværende teglværker i området, dels de nu nedlagte teglværker. Når der fokuseredes på netop dette emne, skyldes det Fyrspillenes stykke, som omhandlede arbejdet/arbejderne på et teglværk i århundredets begyndelse. Som en aktivitet lavede museets medarbejdere håndstrøgne sten på gårdspladsen, og mange børn fik i sommerens løb lov at prøve den svære - og meget beskidte "kunst", at stryge tegl.

Foruden aktiviteterne omkring biavl og tegl, blev der også slået reb og smedet, så gårdspladsen har hele sommeren været fuld af liv.

### **Mindestue og cafeudstillinger**

Det blev også sommeren, hvor der på museet

blev indrettet en mindestue for hjemstavnsdigteren Hans Bakgaard. De mange ting fra hans hjem og fotografier m.v. blev i forårets løb konserveret og renoveret og er nu nyopstillet på museet.

I cafeen har fotograf Knud Jensen haft en udstilling med fotografier af ”Himle i Heltborg”, og kunstneren Susanne Tværmoes har udstillet sine billeder, og endelig har Anelise Søndergaards veninde gennem mange år, Lis Stoltenberg, udstillet træskærerarbejder.

### **Tak til alle**

Museet har i årets løb mødt stor velvilje hos befolkningen. Mange har foræret ting til museet, og mange har på anden måde været i kontakt med museet.

Til alle skal lyde en stor tak for imødekommenhed og hjælpsomhed, interesse og engagement. Uden det var der ikke noget museum.

**TAK.**

Kilde: Sydthy Årbog 1993, side 96-99.